

Pomorski Program Edukacji Morskiej

Program edukacji morskiej szkoły/placówki oświatowej

1. Nazwa szkoły/placówki oświatowej:

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ROMUALDA TR AUGUTTA W WOJANOWIE

2. Adres szkoły/placówki oświatowej:

WOJANOWO, UL. PARKOWA 4, 83-000 PRUSZCZ GDAŃSKI

3. Tytuł programu:

„BULAJ MOIM OKNEM NA ŚWIAT”

4. Wstęp (informacje ogólne o programie):

Niniejszy program edukacji morskiej skierowany jest do uczniów obu etapów edukacyjnych szkoły podstawowej. Spełnia wymogi nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 24.02.2017 r., poz. 356).

J. Malczewski uznał, że „przez wychowanie morskie dzieci i młodzieży należy rozumieć tę część procesu dydaktyczno-wychowawczego, która jest ukierunkowana na rozwijanie wiadomości i umiejętności z zakresu problematyki morskiej, na kształtowanie postawy gwarantującej właściwą aktywność w tworzeniu kultury materialnej i duchowej społeczeństwa oraz na zrozumieniu dorobku w tej dziedzinie”. W myśl tej definicji edukacja morska to nie wyizolowana całość, lecz składowa wielu zadań edukacyjnych. Nadrzędnym zadaniem wychowawczym jest pokazanie uczniom alternatywnych metod spędzania czasu, otwarcia ich na nowe dziedziny wiedzy i obszary

umiejętności, a także nieznanne aspekty życia. Solidarność, przyjaźń, odpowiedzialność, odwaga, tolerancja, szacunek dla drugiego człowieka – to wartości, które stanowią będą kodeks obowiązujący podczas zajęć pozalekcyjnych, dnia kultury żeglarskiej, warsztatów edukacyjnych, pikniku naukowo-żeglarskiego, rejsu i staną się kręgosłupem moralnym uczniów w ich późniejszym życiu. Uczniowie podczas warsztatów edukacyjnych oraz żeglugi będą mieli możliwość prowadzenia różnorodnych obserwacji – fizycznych, biologicznych, meteorologicznych – w sposób prostszy i ciekawszy niż w szkolnych ławkach.

5. Cele (główny i szczegółowe):

CEL GŁÓWNY INNOWACJI

Kształtowanie świadomości morskiej uczniów.

CELE SZCZEGÓŁOWE INNOWACJI

Uczeń kończący swój udział w programie:

- zna podstawowe informacje o morzu i żeglarstwie,
- wie jak bezpiecznie zachowywać się na wodzie,
- zna tradycje morskie, obrzędy oraz etykietę żeglarską,
- zna morskie dziedzictwo kulturowe Pomorza, ma świadomość specyfiki regionu,
- szanuje morze oraz pracę ludzi morza,
- jest zainteresowany rozwijaniem pasji związanych z morzem,
- zna podstawowe słownictwo specjalistyczne stosowane w żeglarstwie,
- samodzielnie poszukuje, gromadzi i przetwarza informacje,
- formułuje i wyraża własne argumenty w mowie i piśmie w przekonujący sposób, odpowiednio do kontekstu,
- wykazuje postawę otwartości i szacunku w kontaktach z innymi ludźmi, jest gotowy do konstruktywnego dialogu,
- wyjaśnia podstawowe zjawiska i elementy przyrody w kontekście tematyki morskiej,
- jest ciekawy świata, chętnie szuka przyczyn obserwowanych zjawisk,
- poszukuje, gromadzi, przetwarza i wykorzystuje informacje dotyczące tematyki morskiej,
- umiejętnie korzysta z Internetu oraz z narzędzi do tworzenia i prezentowania informacji,
- jest krytyczny i refleksyjny, odpowiedzialnie wykorzystuje media interaktywne w procesie uczenia się,
- zna i rozumie silne oraz słabe strony własnych umiejętności,

- dociera do nowej wiedzy i zdobywa nowe umiejętności, przetwarza i przyswaja je,
- umie koncentrować się na zadaniu, jest zdyscyplinowany i wytrwały w realizacji celów długoterminowych,
- czerpie korzyści z różnorodności grupy oraz dzieli się nabytą wiedzą i umiejętnościami,
- organizuje własny proces uczenia się, oceniania swojej pracy oraz w razie potrzeby szuka rady, informacji i wsparcia,
- jest nastawiony na rozwiązywanie problemów, umie pokonywać przeszkody, chętnie się uczy,
- jest zmotywowany i wierzy we własne możliwości w uczeniu się i osiągnięciu sukcesów,
- ma świadomość korzystnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie człowieka,
- konstruktywnie porozumiewa się w grupie, wyraża i rozumie różne punkty widzenia w duchu wzajemnego szacunku, tolerancji, empatii i asertywności, współpracuje oraz osiąga kompromis.

6. Uczestnicy programu: uczniowie klas I-VI i dzieci oddziału przedszkolnego Szkoły Podstawowej im. Romualda Traugutta w Wojanowie

7. Termin realizacji: od listopada 2018 r. do czerwca 2019 r.

8. Realizacja treści programu:

Lp.	Nazwa działania	Metody/formy realizacji	Uczestnicy	Przewidywany termin realizacji
1.	Transport wodny	- prezentacja - wykład - burza mózgów	23 ucz. kl. I; n-I Diana Rzaniecka	Listopad 2018
2.	Moje pierwsze obserwacje – przyrządy pomocne w poznawaniu przyrody (lekcje przyrody)	- zajęcia praktyczne (obserwacje za pomocą lornetki, lunety i teleskopu)	23 ucz. kl. IV, n-I Danuta Kamińska	Listopad 2018
3.	Krajobraz nadmorski – wybrzeże Słowińskie (geografia)	- pogadanka - prezentacja - praca z mapą	35 ucz. kl. Va i Vb; n-I Emilia Nowakowska	Listopad 2018
4.	„Czerwony żagiel na wzburzonym oceanie”. Akcent kolorystyczny. (plastyka)	- praca plastyczna	17 ucz. kl. Vb n-I Elżbieta Kucińska	Listopad 2019
5.	Położenie oceanów i kontynentów. Krajobraz dna morza – fale, pływy i prądy morskie. Strefy życia w morzu. Niezwykli mieszkańcy mórz i oceanów. (lekcje przyrody)	Praca z mapą, z atlasami zwierząt; wykorzystanie filmów przyrodniczych o życiu w morzach i oceanach;	22 ucz. kl. VI, n-I Danuta Kamińska	Listopad/grudzień 2018 r.
6.	Wielkie odkrycia geograficzne - Krzysztof Kolumb, Vasco da Gama, Amerigo Vespucci, Ferdynand Magellan, James Cook. Polscy podróżnicy i badacze - Henryk	Praca indywidualna, prezentacja lapbooków wykonanych przez uczniów – wystawa	15 ucz. kl. VI n-I Danuta Kamińska	Grudzień 2018

	Arctowski, Paweł Edmund Strzelecki, Leonid Teliga, Marek Kamiński, Michał Kocharczyk i inni	szkolna		
7.	Pogoda i jej składniki. Przyrządy do pomiaru składników pogody. Obserwacje pogody. Wpływ pogody na działalność człowieka (przyroda)	Prezentacja, zajęcia praktyczne, burza mózgów	23 ucz. kl. IV, n-I Danuta Kamińska	Grudzień 2018
8.	Wiązanie węzłów (kółko turystyczno-geograficzne)	- prezentacja - zajęcia praktyczne - film - pogadanka	9 ucz. kl. Vb n-I Emilia Nowakowska	Grudzień 2018
9.	Jak wygląda pałac władcy mórz? (język polski)	- wykonanie makiety - grupowa	18 ucz. kl. Va n-I Joanna Zastawna	Styczeń 2019
10.	Omawianie bajki Puszkina „O rybaku i złotej rybce”	- słowne: pogadanka, opowiadanie treści. - praktycznego działania- kolorowanie kolorowanek przedstawiających poszczególne sceny utworu oraz układanie ich w chronologicznej kolejności	10 ucz. członkowie Klubu Czytelniczego n-I Sylwia Muchowska	Styczeń 2019
11.	Podstawy meteorologii dla żeglarzy (kółko turystyczno-geograficzne)	- prezentacja - film - pogadanka - zajęcia praktyczne	9 ucz. kl. Vb n-I Emilia Nowakowska	Styczeń 2019
12.	Konkurs Szolny- Polskie Wybrzeże Morza Bałtyckiego (geografia)	- tworzenie lapbooka - wyszukiwanie, analizowanie i selekcjonowanie informacji	35 ucz. kl. Va i Vb n-I Emilia Nowakowska	Styczeń 2019
13.	Co płynie, a co tonie?	- doświadczenie - eksperymentowanie	32 ucz. kl. II IIIbn-le Agnieszka Paszko, Renata Bławat	Luty 2019
14.	Opis pirata (edukacja wczesnoszkolna)	- praca pisemna	17 ucz. kl. IIIa n-I Marzena Witek	Luty 2019
15.	Opis krajobrazu morskiego. (język polski)	- rozmowa - metoda zajęć praktycznych	18 ucz. kl. Va n-I Joanna Zastawna	Luty 2019
16.	Miła morska, węzeł – przeliczanie jednostek. (matematyka)	- zadania tekstowe	22 ucz. kl. VI n-I Joanna Słowikowska	Luty 2019
17.	Teoretyczne podstawy żeglowania (kółko turystyczno-geograficzne)	- prezentacja - zajęcia praktyczne - film - pogadanka	9 ucz. kl. Vb n-I Emilia Nowakowska	Luty 2019

18.	Zajęcia biblioterapii w oparciu o legendę „Mikołajek”	- słowne: pogadanka - oglądowa: pokaz - praktycznego działania	14 ucz. kl. II n-I Sylwia Muchowska	Luty 2019
19.	„W akwariu słonowodnym”	- praca plastyczna	21 dzieci z kl. 0 n-I Grażyna Bąk	Marzec 2019
20.	Mini projekt „Bałtyk” (edukacja wczesnoszkolna)	- pogadanka - przygotowywanie plakatów	17 ucz. kl. IIIa n-I Marzena Witek	Marzec 2019
21.	Szanty w wykonaniu szkolnego zespołu „I Kto To Śpiewa?” (kółko muzyczne)	- śpiew - gra na instrumentach perkusyjnych - układ ruchowy	13 ucz. kl. IIIa i IIIb - kółko muzyczne n-I Emilia Nowakowska	Marzec 2019
22.	Międzyklasowy Konkurs Literacki „Ahoj przygodo!”	- konkurs - praca nad tekstem literackim	Uczniowie pierwszego etapu edukacyjnego n-I Agnieszka Paszko	Marzec 2019
23.	Projekt statku	- konkurs - działanie praktyczne	Uczniowie pierwszego etapu edukacyjnego n-I Renata Bławat	Marzec 2019
24.	Poznajemy morskie legendy. Wykonanie ilustracji. (język polski)	- praca z tekstem - zajęcia praktyczne - grupowa	18 ucz. kl. Va n-I Joanna Zastawna	Marzec 2019
25.	Pojezierza – raj dla żeglarzy (kółko turystyczno-geograficzne)	- praca z mapą - film - pogadanka - planowanie rejsu w Krainie Wielkich Jezior	9 ucz. kl. Vb n-I Emilia Nowakowska	Marzec 2019
26.	Udział w Ogólnopolskich Spotkaniach Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów KOŁOSY 2019 (geografia)	- prezentacja - wykład	35 ucz. kl. Va i Vb; n-I Emilia Nowakowska	Marzec 2019
27.	„Żeglarstwo – moją pasją” – prezentacja multimedialna (wychowanie fizyczne)	- prezentacja - pogadanka	57 ucz. kl. Va, Vb i VI n-I Łukasz Sulewski	Marzec 2019
28.	Najwybitniejsi Polscy Żeglarze i ich dokonania (geografia)	- przygotowywanie lapbooków - tworzenie prezentacji multimedialnych	35 ucz. kl. Va i Vb; n-I Emilia Nowakowska	Marzec 2019
29.	„Legendy Gdańskie” Jerzego Sampa	słowne: słuchanie pogadanka opowiadanie - praktycznego działania: burza	35 ucz. kl. Va i Vb; n-I Sylwia Muchowska	Marzec 2019

		mózgów, drama, gry planszowe		
30.	Nauka „Tańca z falami”	- układ taneczno-choreograficzny do piosenki o morzu	14 ucz. kl. II n-l Agnieszka Paszko	Kwiecień 2019
31.	Chmury, ich rodzaje, wpływ na pogodę	- prezentacja - pogadanka - zajęcia praktyczne	18 ucz. kl. III b n-l Renata Bławat	Kwiecień 2019
32.	Praca plastyczna pt. „Ludzie morza”. (światlica)	- pogadanka - praca dowolną techniką plastyczną	12 ucz. kl. IIIa i IIB n-l Elżbieta Małolepsza	Kwiecień 2019
33.	Morskie zainteresowania Marka Kamińskiego. Poznajemy fragmenty książki pt. „Marek- chłopiec, który miał marzenie” (język polski)	- praca z tekstem	18 ucz. kl. Va n-l Joanna Zastawna	Kwiecień 2019
34.	Latarnie morskie w Polsce (geografia)	- pogadanka - prezentacja - film - wyszukiwanie informacji - przygotowywanie plakatów	35 ucz. kl. Va i Vb n-l Emilia Nowakowska	Kwiecień 2019
35.	Szkolny Konkurs Fotograficzny „Morze i ja”	- wykonanie zdjęcia	cała społeczność szkolna n-l Agnieszka Paszko	Kwiecień 2019
36.	PIKNIK NAUKOWO-ŻEGLARSKI Wystawa prac dzieci w ramach programu edukacji morskiej Dzień Kultury Żeglarskiej: - Szkolny Przegląd Piosenki Marynistycznej - Prezentacja „Tańca z falami” - Prelekcja pasjonata żeglarstwa - Warsztaty praktyczne <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty wiązania węzłów • warsztaty nawigacyjne • SARS (akcje ratownicze na morzu) 	- prezentacja szant przez wszystkie klasy - prezentacja „Tańca z falami” - prelekcja zaproszonego gościa - działania praktyczne podczas warsztatów - wykład - pogadanka	cała społeczność szkolna, zaproszeni goście n-l Emilia Nowakowska, n-l Agnieszka Paszko	Kwiecień 2019
37.	Statek pirata	- praca techniczna wykonana z naturalnych tworzyw	23 ucz. kl. I n-l Diana Rzaniecka	Maj 2019
38.	Zwierzęta i roślinność wodna	- prezentacja - pogadanka	23 ucz. kl. I; n-l Diana Rzaniecka	Maj 2019
39.	Wakacje nad Polskim morzem	- praca plastyczna	23 ucz. kl. I; n-l Diana Rzaniecka	Maj 2019
40.	Bezpieczeństwo nad wodą	- pogadanka - prezentacja	23 ucz. kl. I; n-l Diana Rzaniecka	Maj 2019

41.	Wycieczka – zwiedzanie i rejs wokół Twierdzy Wisłoujście (geografia)	- zajęcia praktyczne	32 ucz. z kl. II i Vb; n-le Agnieszka Paszko i Emilia Nowakowska	Maj 2019
42.	Ludzie morza – zawody (cechy i predyspozycje) – zajęcia zawodoznawcze (światlica)	- pogadanka - pokaz - wykorzystanie elementów „mapa karier”	12 ucz. klas III. n-l Elżbieta Małolepsza	Maj 2019
43.	List w butelce w języku angielskim. (język angielski)	- praca pisemna	23 ucz. kl. IV, 18 ucz. kl. Va, 17 ucz. kl. Vb, 22 ucz. kl. VI; n-l Marta Janczak	Maj 2019
44.	Sporty związane z wodą – album. (technika)	- praca plastyczna	35 ucz. kl. Va i Vb; n-l Joanna Słowikowska	Maj 2019
45.	Ssaki morskie – niezwykła grupa zwierząt (przyroda)	Praca grupowa z różnymi źródłami informacji (atlasy, filmy); wycieczka do fokarium na Helu lub oceanarium w Gdyni	22 ucz. kl. VI n-l Danuta Kamińska	Maj 2019
46.	Morskie opowieści. Nauka piosenki pt. „Żeglarz”. (muzyka)	- nauka piosenki	22 ucz. Kl. VI n-l Elżbieta Kucińska	Maj 2019
47.	Makieta tras kajakowych w Gminie Pruszcz Gdański (zajęcia korekcyjno-kompensacyjne)	- praca w grupie - korzystanie z różnych źródeł wiedzy - praca manualna	Uczestniczy zajęć korekcyjno-kompensacyjnych z kl. IV-VI; n-l Małgorzata Faliszek	Maj 2019
48.	Dbamy o piękno przyrody i kultury (lekcja przyrody)	Paca w grupie z wykorzystaniem różnych źródeł informacji (albumy, atlasy, prasa, filmy)	23 ucz. kl. IV, n-l Danuta Kamińska	Czerwiec 2019 r.
49.	Razem chronimy Ziemię – o wpływie zanieczyszczeń mórz i oceanów na życie wszystkich mieszkańców Ziemi (lekcja przyrody)	Praca zespołowa - burza mózgów Prace indywidualne – prezentacja plakatów uczniowskich	22 ucz. kl. VI n-l Danuta Kamińska	Czerwiec 2019 r.

9. Spodziewane efekty realizacji programu:

- Poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły
- Zaspokajanie potrzeb poznawczych i poszerzenie zainteresowań dzieci
- Integracja środowiska lokalnego ze szkolnym

Dziecko:

- Utrwali lub zdobędzie nawyki aktywnego spędzania czasu wolnego
- Pozna walory i wartości spędzania czasu aktywnie w gronie rówieśniczym oraz rodzinnym
- Będzie czerpało radość i satysfakcję z uprawiania różnych dyscyplin sportowych
- Zdobędzie nowe umiejętności i doświadczenia z zakresu aktywności fizycznej

10. Ewaluacja (wskaźniki twarde i miękkie):

Ewaluacja poszczególnych elementów składowych oraz całości programu edukacji morskiej stanowi nieodzowny element pozwalający uzyskać informację zwrotną o stopniu realizacji celów programu, w tym stopniu rozwoju kompetencji kluczowych u uczniów. Gromadzenie danych, ich analiza, a następnie formułowanie wniosków pozwoli na stałe podnoszenie jakości realizowanych działań oraz dostarczy informacji pomocnych przy planowaniu i realizacji kolejnych przedsięwzięć.

Ewaluacji programu należy dokonać tuż po zakończeniu jego realizacji, tak aby można było ocenić zarówno rezultaty końcowe, jak i przebieg samego procesu. Ewaluacji podlega stopień realizacji założonych celów, ale również inne, często nieplanowane skutki prowadzonych działań. Celem ewaluacji jest ocena tego, co zostało osiągnięte, wyjaśnienie, jak do tego doszło, sformułowanie wniosków pomocnych przy planowaniu kolejnych projektów.

W celu dokonania oceny programu edukacji morskiej zastosuje się dwa rodzaje ewaluacji:

ewaluację kształtującą (bieżącą) – prowadzona w trakcie trwania projektu; (jej wyniki stanowią będą informację zwrotną dotyczącą prawidłowego przebiegu projektu, która może posłużyć do wprowadzania na bieżąco zmian w projekcie);

ewaluację zbiorczą (kończącą) – dokonywana na zakończenie realizacji projektu; (dostarcza informacji, które należy uwzględnić, planując kolejne podobne projekty edukacyjne.

Ewaluacja poszczególnych zajęć realizowanych w ramach projektu będzie prowadzona w formie słownej (dokonywanej na podstawie obserwacji interakcji między poszczególnymi uczestnikami grup zadaniowych, ich działań oraz wypowiedzi.) Ewaluację przeprowadzi się także w formie pisemnej, z wykorzystaniem różnorodnych technik i narzędzi, np. przy użyciu „barometru nastroju” lub „tarczy strzelniczej.

Podpis szkolnego animatora edukacji morskiej

Podpis dyrektora szkoły/placówki oświatowej